

2- mashg`ulot: O`lhash aniqligining ehtimoliy baholanishi. Xatoliklarni hisoblash va kamaytirish usullarini urganish.

MUNTAZAM XATOLIKLARNI KAMAYTIRISH USULLARI:

Umuman, muntazam xatolikni yo'qotish yo'li bir aniq ishlab chiqilmagan. Lekin, shunga qaramay, muntazam xatolikni kamaytirishni ba'zi bir usullari mavjud.

1. *Xatoliklar chegarasini nazariy jihatdan baholash*, bu uslub o'lhash uslubini, o'lhash vositalarining xarakteristikalarini, o'lhash tenglamasini va o'lhash sharoitlarini analiz qilishga asoslanadi. Masalan: o'lhash asbobining parametrlari yoki tekshirilayotgan zanjirning ish rejimini bilgan holda biz uning tuzatmasini (xatoligi) topishimiz mumkin. Xatolik, bunda, asbobning iste'mol qiluvchi quvvatidan, o'lchanayotgan kuchlanishning chastotasini oshishidan hosil bo'lishi mumkin.

2. *Xatolikni o'lhash natijalari bo'yicha baholash*. Bunda o'lhash natijalari har xil prinsipdagi usul va o'lhash apparaturasidan (vositalaridan) olinadi. O'lhash natijalari orasidagi farq - muntazam xatolikni xarakterlaydi. Bu uslub yuqori aniqlikdagi o'lhashlarda ishlatiladi.

3. *Har xil xarakteristikaga ega bo'lgan, lekin bir xil fizikaviy prinsipda ishlaydigan apparatura yordamida o'lhash usuli*. Bunda o'lhash ko'p marotaba takrorlanib, o'lhash natijalari muntazam statistika usului yordamida ham ishlanadi.

4. *O'lhash apparaturasini ishlatishdan oldin sinovdan o'tkazish*. Bu usul ham aniq o'lhashlarda ishlatiladi.

5. *Muntazam xatoliklarni keltirib chikaruvchi sabablarni yo'qotish yo'li*. Masalan: tashqi muhit temperaturasi o'zgarmas qilib saqlansa, o'lhash vositasini tashqi maydon ta'siridan himoyalash maqsadida ekranlashtirilsa, manba kuchlanishi turg'unlashtirilsa (stabillashtirilsa) va h.k.

6. *Muntazam xatolikni yo'qotishning maxsus usulini qo'llash*: o'rin almashlash (o'rindoshlik), differensial usuli, simmetrik kuzatishlardagi xatoliklarni kompensatsiyalash usuli.